

Protokoll
Mellomkirkelig råd (MKR)
28.-29. november 2018
Kirkens hus, Oslo

KR 20.1/19

Til stede:

Kristine Sandmæl (leder), Marianne H. Brekken (KV-representant), Nora Sætre Baartvedt, Kjetil Drangsholt, Marianne Kjøllesdal Dyrud, Kristin Graff-Kallevåg (TN-leder) (under sakene 22, 23, 26, 27, 34), Harald Hauge (under sakene 23 (CCME og KEK), 26, 27), Ingjerd Breian Hedberg, Maren Elgsaas Jenssen, Leif Tore Michelsen (KISP-leder) (ikke under sakene 22, 23 (CCME og KEK), 26, 27), Arne Jon Myskja, Kjell Nordstokke, Maja Andresen Osberg, Lisa Sivertsen (KNs representant) (under sakene 23 (CCME og KEK), 26, 27), Atle Sommerfeldt (BMs representant) og Andreas Henriksen Aarflot (KEK-representant) (under sakene 23 (CCME og KEK), 27)

Forfall:

Kai Krogh

Til stede fra sekretariatet:

Berit Hagen Agøy (generalsekretær), Liv Janne Dehlin, Beate Fagerli, Knut Hallen, Steinar Ims og Einar Tjelle

Det var møte med representanter fra Den norske kirke i økumeniske organisasjoner 28. november. Dagen etter var det seminar i forbindelse med utgivelsen av boka «Global kristendom».

Som vanlig ble hver sak presentert av en saksordfører. Møtet ble ledet av MKRs leder Kristine Sandmæl.

Saksliste

- Sak MKR 22/18: Protokoller
- Sak MKR 23/18: Nytt fra den verdensvide kirke
- Sak MKR 24/18: Orienteringssaker
- Sak MKR 25/18: Referatsaker
- Sak MKR 26/18: Digital satsing i Den norske kirke
- Sak MKR 27/18: Mellomkirkelig råd i ny kirkeordning
- Sak MKR 28/18: Den norske kirkes arbeid med bærekraftsmålene
- Sak MKR 29/18: Årsplan 2019 for de sentralkirkelige råd
- Sak MKR 30/18: Oppnevning av medlemmer til NKRs styre 2019 til og med Rådsmøtet 2021
- Sak MKR 31/18: Oppnevning av medlemmer til Norsk teologisk samtaleforum 2019 til og med Rådsmøtet 2021
- Sak MKR 32/18: Oppnevning av representanter til Sjømannskirkens generalforsamling 2020-2022
- Sak MKR 33/18: Mandat, oppgaver og målsetting for arbeidet i kontaktgruppene
- Sak MKR 34/18: Mellomkirkelig råds arbeid for konvertitter som søker asyl i Norge – forslag til uttalelse fra MKR

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 5.-7. september 2018

Vedtak:

Protokollen ble godkjent.

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 25. oktober 2018

Vedtak:

Protokollen tas til etterretning.

MKR 23/18 Nytt fra den verdensvide kirke

Norges Kristne Råd (NKR)

MKR's behandling

Ny generalsekretær, Erhard Hermansen, er på plass og godt i gang. Biskop emeritus Munib Younan fra Jerusalem deltok på forrige styremøte.

Merk at *de valgte rådsmedlemmene fra bispedømmene i MKR* er medlemmer av NKRs rådsmøte, som neste gang er 20.-21. mars 2019.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar protokoll fra styremøte i Norges Kristne Råd 20. september 2018 til orientering.

Kirkenes verdensråd (KV)

MKR's behandling

Sentralkomiteémedlem Marianne Brekken er med i KV's referansegruppe for *Human sexuality*. Det arbeides med et dokument, og det knyttes spenning til hvordan dette temaet kommuniseres videre i organisasjonen. Her er det både økumeniske og kulturelle forskjeller og vanskelige balanse ganger. Generalforsamlingen til ACT Alliance er tydeligere på kjønnsanalyse og plan på *Gender Justice*. KV har noe å lære av ACT.

Beate Fagerli skal lede arbeidet i WCC Assembly Planning Committee til og med generalforsamlingen i Karlsruhe 2021, og hun tar derfor permisjon fra MKR's sekretariat.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

Det lutherske verdensforbund (LVF)

MKR's behandling:

- Den nye strategien i LVF er et godt verktøy, også for planlegging på ulike nivå i Den norske kirke. Strategien gir føringer og inneholder konkrete forslag til hvordan LVFs arbeid i Geneve bør organiseres, Men noen er urolige for at omorganiseringsprosessen går for fort.
- Diskusjonen om mulig flytting av LVFs hovedkontor er viktig og kan egne seg for et eget posisjonsarbeid i MKR, men vi bør se på alternativene først.
- Det ble spurt om LVF har vurdert en brannmur mellom Augusta Victoria-sykehuset og LVF. LVFs økonomi er sårbar slik dette nå er organisert. Dette er et tema som drøftes både i AVHs styre og i LVF.
- Neste generalforsamling i 2023 har så langt fått invitasjoner fra Polen og Danmark. MKR mener vi bør støtte Den danske folkekirkens kandidatur.
- I oktober var Kirkerådets leder og direktør og MKR's leder og generalsekretær samt kommunikasjonsdirektøren på besøk ved Det økumeniske senteret, der de blant annet møtte representanter for LVF, KV og ACT.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd tar saken og referat fra møte i LVFs nasjonalkomité 25. oktober 2018 og rapport fra møte i LWF European Regions' Meeting, Moravske Toplice, Slovenia, 4.-7. november 2018 til orientering.
2. Mellomkirkelig råd har ber vårt rådsmedlem om å støtte Den danske folkekirkens søknad om vertskap for neste generalforsamling i LVF i 2023.

Community of Protestant Churches in Europe (CPCE)

MKR's behandling:

Det ble i samtalen bemerket at CPCE har en del gode ressurser på liturgi. Dette kommer ofte i skyggen av annet godt teologisk og etisk arbeid. Det ble foreslått at TN bes om å følge diskusjonen om dåp og nattverd i CPCE nøye.

Det ble uttrykt anerkjennelse for TN-leder Kristin Graff-Kallevågs verdifull innsats i styret for CPCE.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken og rapport fra generalforsamlingen i Community of Protestant Churches in Europe, 13.-18. september 2018 i Basel, Sveits til orientering.

Porvoo

MKR's behandling

MKR drøftet hvordan vi framover skal følge opp Porvooavtalen og konsultasjoner. Hvordan kan Porvooavtalen på en bedre måte komme kirkene på grasrota til gode? Hvilke arbeidsmetoder er best i årene som kommer? Porvoo-fellesskapet vurderer å ha en gjennomgang av avtalen i 2020.

Det ville vært nyttig med en gjennomgang av de økumeniske avtalene Den norske kirke har inngått, særlig med tanke på spørsmål om dåps- og nattverdforståelsen. En annen utfordring er hvordan vi forstår det å tjenestegjøre i hverandres kirker, basert på avtalene.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

Konferansen av europeiske kirker (KEK)

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar rapport fra styremøte i KEK 30. mai-2. juni 2018 og rapport fra ekstraordinær generalforsamling i KEK 5. oktober 2018 til orientering.

Churches' Commission for Migrants in Europe (CCME)

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar rapport fra møte i eksekutivkomiteen i CCME 27.-29. september 2018 til orientering.

MKR 24/18 Orienteringssaker

1. «Frykt ikke!»
2. Invitasjon til konferanse 8. januar 2019 om «Kirkens ansvar for barns rettigheter»
3. Det norske menneskerettighetsfond 30 år
4. Rapport fra Samarbeidsrådet for kristne kirker i Barentsområdet
5. Orientering om klimaarbeid
6. Global uke og Rettferdskonferansen i november 2018 (*mundtlig*)
7. Stortingets utredning om konsekvenser av atomvåpenforbud samt ICANs alternative utredning (*mundtlig*)

MKR-24/18 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd tar sakene til orientering.
2. Ad pkt. 7: MKR følger utviklingen i denne saken, og KISP planlegger å skrive en kronikk om dette, i samråd med generalsekretæren.

MKR 25/18 Referatsaker

1. Protokoll fra møte i Kirkerådet 12.-14. september 2018
2. Protokoll fra møte i Samisk kirkeråd 5.-7. september 2018
3. Protokoll fra UKM 2018

4. Protokoll fra møte i SMM 26. september 2018
5. Protokoll fra rådmøte i STL 27. september 2018
6. Protokoll fra møte i Teologisk nemnd 13.-14. september 2018
7. Referat fra møte i kontaktgruppa mellom Den norske kirke og Buddhistforbundet 10. september 2018

MKR's behandling:

Ad pkt. 3 merket vi oss en særlig oppfordring til MKR i vedtaket i UKM 4/18.

KISPs leder refererte muntlig fra KISP-møtet 19.11.18. (Protokoll kommer til neste MKR-møte). Han nevnte særlig tre saker som følges opp:

1. Etiopia: Lite fokus på det positive som har skjedd i Etiopia i 2018. KISP ønsker at Etiopia tas med i pastoral-/solidaritetsbesøksplaner i 2019.
2. Seksualisert vold i krig og konflikt: Temaet er aktualisert med årets Nobels fredspris. Mer konkret oppfølging fra KISP blir gjort til neste møte.
3. Det utarbeides et leserinnlegg om Norge og atomvåpenavtalen.

Det ble etterspurt referater fra Samarbeidsrådet for barne- og ungdomsorganisasjoner.

MKR-25/18 Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar referatsakene til orientering.

MKR 26/18 Digital satsing i Den norske kirke

MKR-26/18 Vedtak:

Mellomkirkelig råd ber Kirkerådet merke seg følgende innspill til saken «Digital satsing i Den norske kirke»:

- MKR støtter en økt digital satsing.
- MKR er imponert over alt Kirkerådets kommunikasjonsavdeling allerede har oppnådd gjennom fornyelse av kirken.no, Kirkebakken og sosiale medier.
- Det er viktig å legge klare tanker til grunn for en digital satsing om hva det vil si å være kirke. Herunder kommer begrunnelser for hvorfor kirken satser på sosiale medier. Der folk ikke selv oppsøker kirken, kan kirken komme til dem.
- En målgruppe til bør være med i satsingen, nemlig den aktive kirkegjenger som ønsker påfyll for tro og engasjement.
- Digitalisering er ikke først og fremst teknologi og ikke bare et spørsmål om kommunikasjon. Det må også en organisasjonsendring til for å få kirken til å fremstå mer enhetlig.
- Det er viktig å legge til rette for at menigheten kan kommunisere med sine medlemmer lokalt. Samspillet mellom kirkens nettarbeid lokalt, regionalt og nasjonalt bør reflekteres inn i satsingen.

- Kirkelig tilstedeværelse på sosiale medier er viktig. Svarene på sosiale medier må kvalitetssikres, og nettpresttjenesten bør ha nasjonalt tilsyn.
- MKR støtter en årlig medlemsundersøkelse, men stiller spørsmål ved ressursbruken.

MKR 27/18 Mellomkirkelig råd i ny kirkeordning

MKR's behandling:

Andreas Henriksen Aarflot erklærte seg inhabil etter kirkeloven § 38 tredje ledd bokstav b) til behandlingen av denne saken.

MKR drøftet saken i lys av Kirkerådets forslag til omorganisering i «Høringsdokument om ny kirkeordning».

MKR-27/18 Vedtak:

1. MKR ser behovet for en endring i organiseringen av rådets arbeid, men anbefaler at det ikke fattes vedtak om dette allerede på Kirkemøtet i 2019. MKR's rolle og plassering må vurderes i sammenheng med den større kirkeorganiseringen og relasjonen mellom Kirkemøtet, Kirkerådet og Bispemøtet.
2. MKR ber Kirkerådet merke seg følgende vedrørende en videreføring av MKR's arbeid:
 - En eventuell nyorganisering må sikre både en demokratisk forankring og faglighet.
 - Ansvar for Den norske kirkes økumeniske og internasjonale samarbeid må forankres i Kirkemøtet. Derfor er det naturlig at Kirkemøtet velger leder og medlemmer av Mellomkirkelig råd. Rådet kan gjerne ha færre medlemmer enn i dag.
 - De som er medlemmer av MKR, bør ha et økumenisk engasjement og ansvar.
 - Den norske kirkes økumeniske og internasjonale engasjement må synliggjøres bedre på Kirkemøtet, for eksempel ved en egen rapport fra MKR.
 - Den norske kirkes langsiktige relasjoner og samarbeid med økumeniske organisasjoner i inn- og utland må ivaretas. Dette krever særlig kompetanse.
 - Det finnes en handlingsdimensjon ved MKR's arbeid som bør ivaretas. Fleksibilitet og handlingsrom til å respondere raskt på aktuelle saker må sikres.
 - Det er nødvendig med et råd/en talsperson som har mandat til å uttale seg offentlig om «MKR-saker» på vegne av Den norske kirke.
 - MKR bør fortsatt ha en «profetisk røst» i samfunnet, som også kan utfordre Den norske kirke.
 - Den norske kirke må være representert i økumeniske sammenhenger med personer som har tilstrekkelig handlingsrom, og som kan ansees som Den norske kirkes stemme i internasjonale og økumeniske fora.
 - Dagens ordning med en generalsekretær bør videreføres.
 - Erfaringer fra organisering av fagfeltet i andre nordiske land bør vurderes.

MKR's behandling:

På grunn av sykdom forelå det ikke sakspapir til saken, men følgende innspill ble gitt:

- Man merker at Agenda 2030 blir stadig viktigere også i Norge. Dette gjelder også for norsk politikk, jf. statsministerens tale på Rettferdskonferansen. Det er viktig at Kirkemøtet bekrefter dette.
- Boka om bærekraftsmålene ferdigstilles i disse dager av Kirkens Nødhjelp og MKR. Denne bør gjøres tilgjengelig også på Kirkemøtet. Presentasjonen bør ha en balanse mellom bruk av bærekraftsmålene i Norge og globalt.
- For KM er det viktig å tydeliggjøre at bærekraftsmålene også er relatert til Den norske kirke lokalt i kommunene.
- Dette er et engasjement som kirkene har vært engasjert i lenge, men arenaen er ny.
- Viktig å ha et kritisk blikk på svake/manglende sider ved Agenda 2030.
- Rådsmedlemmene bes gjerne til neste rådsmøte om å komme med kreative og gode måter å kommunisere dette på til Kirkemøtet.
- Det bør forhandles om noe mer tid til dette på Kirkemøtet.

MKR-28/18 Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering og arbeider videre med saken fram til neste rådsmøte.

MKR's behandling:

MKR drøftet sakspapiret til Kirkerådet i sak KR 76/18. I tillegg behandlet MKR forslag til prioriteringer og tiltak innenfor rådets mandat område («Årsplan for avdeling for økumenikk og internasjonale spørsmål»).

MKR-29/18 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd har følgende innspill til Kirkerådet til «Årsplan for de sentralkirkelige råd 2019»:
 - MKR anbefaler at det kun er ett satsingsområde, og at dette er dåp. Planen bør synliggjøre hvorledes alle Visjonsdokumentets syv områder kan være med på å bygge opp om dåpsatsingen.
 - MKR støtter også en digital satsing.
 - MKR ber om at skjema for resultatmål og nøkkelindikatorer samsvarer med målsettingene i *alle* de syv hovedområdene i Kirkemøtets visjonsdokument. MKR mener at satsingene burde vært begrunnet utfra en ekklesiologisk og samfunnsmessig analyse av Visjonsdokumentet.
- Ros-analysen for 2019 og forslag til satsinger som følge av den, burde derfor kommet først. Da vil begrunnelsen for utvalget av strategiske mål og resultatmål bli mer

forståelig. Slik det framstår nå, er det vanskelig å forstå hvorfor sentrale temaer som «trygge rom», klima og menneskerettigheter er utelatt i et dokument som skal ivareta Visjonsdokumentet i hele perioden 2019-2021.

2. Mellomkirkelig råd ber sekretariatet merke seg rådets innspill til «Årsplanen 2019 for avdeling for økumenikk og internasjonale spørsmål»:
- Videreføre teologisk og etisk refleksjon (jf. ressurser fra CPCE)
 - Digitalisere Kirkenes verdensråds bønnebok,
 - Bringe inspirasjon fra økumenisk spiritualitet inn i menighetslivet.
 - Øke bevisstheten rundt Den norske kirkes økumeniske avtaler og knytte dette til vår kirkelige selvforståelse
 - Løfte frem maktkritikk som perspektiv inn i arbeidet med ny kirkeordning

MKR 30/18 Oppnevning av medlemmer til NKRs styre 2019 til og med Rådsmøtet 2021

MKR-30/18 Vedtak:

Mellomkirkelig råd foreslår for Kirkerådet at disse oppnevnes til styret i Norges Kristne Råd for perioden fra Rådsmøtet 2019 til og med Rådsmøtet 2021:

Medlem:

Generalsekretæren i MKR
Medlem foreslått av BM
Kirkerådets leder

Varamedlem:

Ass. generalsekretær
Varamedlem foreslått av BM
Kirkerådets nestleder

MKR 31/18 Oppnevning av medlemmer til Norsk teologisk samtaleforum 2019 til og med Rådsmøtet 2021

MKR-31/18 Vedtak:

Mellomkirkelig råd oppnevner teologisk rådgiver i MKR og Stephanie Dietrich som medlemmer av Norsk teologisk samtaleforum for perioden 2019 til og med NKRs rådsmøte 2021.

MKR-32/18 Vedtak:

Mellomkirkelig råd foreslår for Kirkerådet å oppnevne følgende representanter til Sjømannskirkens generalforsamling 2020-2022:

Representant:

Kirkerådets leder
Kirkerådets direktør
Mellomkirkelig råds leder
Generalsekretær i Mellomkirkelig råd
Ragnhild Mestad

Vararepresentant:

Kirkerådets nestleder
Kirkerådets ass. direktør
Mellomkirkelig råds nestleder
Ass. generalsekretær i MKR
Jon Olav Hjelde

MKR's behandling:

Det ble gitt en generell oppdatering på status i de ulike kontaktgruppene.

Følgende innspill ble gitt til saken:

- Mandatene må være litt fleksible, og vi må veksler på erfaringer fra andre grupper.
- Litt vanskelig å lage en lest som passer for alle kontaktgruppene.
- Det er viktig at generalsekretæren jevnlig holder rådet orientert om dialogarbeidet.
- Kan en årlig kristen-muslimsk konferanse være et alternativ til en fast gruppe?
- Viktig med et *nedenfra-perspektiv* hvor de kirkelig dialogsentrene er viktige.
- Areopagos' rolle er viktig, og de må særlig konsulteres om dette arbeidet.

MKR-33/18 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd tar med innspillene i ferdigstillingen av mandat, oppgaver og målsetting/rolle for kontaktgruppene.
2. Utforming av mandat, deltakerantall, arbeidsform o.l. i kontaktgruppene må avgjøres i samarbeid med dialogpartnerne. Mellomkirkelig råd gir generalsekretæren fullmakt til å følge opp dette.
3. Det anbefales en kristen-muslimsk konferanse, som kan vurderes som et årlig arrangement.

MKR-34/18 Vedtak:

Mellomkirkelig råd vedtar uttalelsen «Norges behandling av konvertitter som søker asyl, må endres».

Uttalelsen vedlegges protokollen.

Neste møte i MKR: **5.-6. mars 2019 på Kirkens hus, Oslo.**

Vedlegg: Uttalelsen «Norges behandling av konvertitter som søker asyl, må endres»